

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

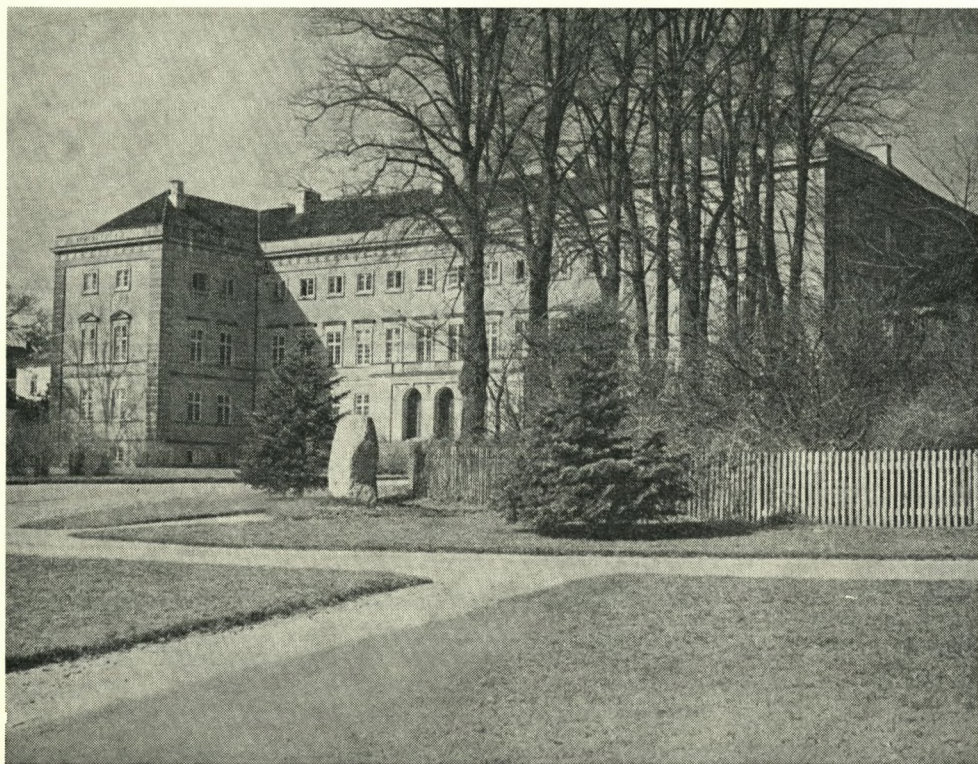
Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Soranerbladet

NR. 5 MAJ 1971 56. ÅRGANG

Fot.: Hagen Hasselbalch

MÅNEDSSKRIFT FOR SORANSK SAMFUND

Højlund & Løgstrup

KONSULENTER
FOR VIRKSOMHEDSLEDERE

Organisation - Markedsføring

Økonomi

»Skovhavehøj« 3500 Værløse

Telefon (01) 48 33 22

Soraner-biografier 1901—60

Udsendelsen af de bestilte eksemplarer af enkelt hæfter og det samlede værk er nu afsluttet.

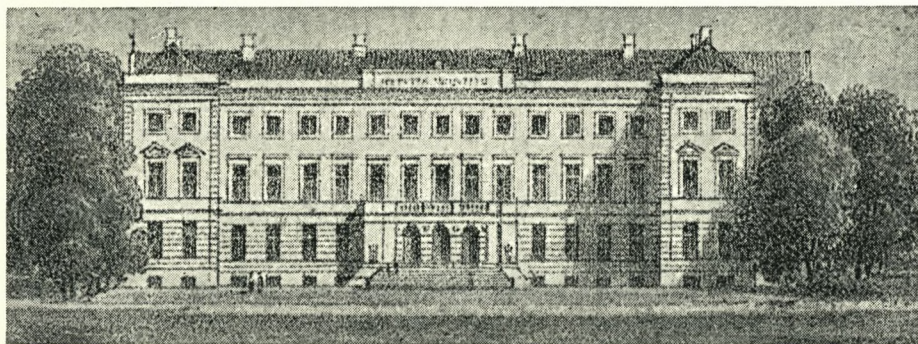
Biografierne kan, efter skriftlig bestilling og så længe oplag haves, købes hos kassereren til følgende priser excl. porto og emballage pr. efterkrav:

1901-60 alle 7 hæfter *indbundet i et bind* kr. 150,-. Et eller flere *uindbundne hæfter* af årgangene henholdsvis 1901-10, 1911-20, 1921-30, 1931-40, 1941-50, 1951-60 samt familieoversigten kr. 25,- pr. hæfte.

Soransk Samfund

kassereren civilingeniør S. Kamman

Tobaksvejen 10 . 2860 Søborg

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

MAJ

56. ÅRGANG

NUMMER 5

Fra min Sorø Tid

I 1942 skrev Pastor Niels Juel Wamberg (1873-1944, s. 1892), søn af Pastor H. M. N. Wamberg, der var præst i Sorø 1884-93, en række fine minder fra sin Sorø Tid. Sor. Bl. bringer nu disse, der giver et billede af det gamle Sorøs kultur.

(Sluttet)

Emil Jæhnigen havde sunget Michael Rosings kantate igennem utallige, ja, utallige gange med os sangere. Jeg erindrings kun een strofe:

*Skade, det er vinter,
rosen blomstrer ikke,
ellers skulle Holbergs grav
nu skjult i roser ligge.*

Senere kontorchef Tolderlund sang det store soloparti, mens Einar Prip, Rudolf Hartmann og jeg sang små soloer. De fire linier, som jeg har sunget med høj barnesopran, er ikke blevet udvisket siden da. De står fast, mens manganen nær verselinie ellers er gledet ud. Det var rektors store dag. Han har nok talt udmærket, men vi på den høje tribune

husker kun indledningen: »Allernådigste konge, durchlautige fyrste, højtærede forsamling, mine kære disciple!« Thi vi havde jo allesammen nok at gøre med rigtig at kikke på majestæten, på prinsen og de andre notabiliteter. Jeg husker kongens strålende generalsuniform, vi, som jo kun var vant til at se toppen af amtmandens hat og vore egne fønixknapper. Jeg husker kultusminister Jacob Scavenius' store skaldepande, krigsminister, general Bahnsons strenge ansigt, excellencen Løvenskiolds store hvide overskæg, justitsminister Nellesmanns spidse profil og så alle de glimrende ordener og bånd, men stadig var det Madvig, den 80-årige Madvig med ele-

fantordenens blå bånd over brystet, det svære hvide hår, der strittede til alle sider, og så, som jeg sagde før, de så milde øjne. Alle de andre så jeg siden, nogle af dem mange gange, ja, jeg talte med dem, men Madvig så jeg aldrig mere, og de store latinerdrengene havde fortalt os små latinere, at det især var § 208 i Madvigs Grammatik, som var det mest eftertragtelseværdige at huske. Den paragraf kom jeg ligefrem til at elske, hvor svær den end var, fordi jeg altid så hans elskelige øjne for mig.

Efter rektors vistnok lidt for lange tale var der besøg i kirken, hvor min fader holdt en kort prædiken med hentydning til dagen, og så blev der lagt krans på Holbergs sarkofag. Ved en middag i Akademiets spisesal udbragte majestæten, til stor opmærksomhed for alle, en skål for Madvig.

Så var der illumination og opførelse af »Jean de France«. Det foregik i Ridehuset, det vil sige gymnastiksalen. Jeg synes endnu at kunne mærke noget af den gysen, der gik igennem mig, da »franske Moth«s søn, Aksel, som Jean sagde den replik lige i majestætens og de andre fornemme herrers ansigter: »Jeg kan for min død ikke lide disse danske ansigter.« Da troede jeg, at verden ville styrte sammen, men der skete jo intet, og alle lo. Selveste professor *Chresten Dalsgaard* — vor tegnelærer — havde malet dekorationerne. Efter teaterforestillingen fakkeltog for majestæten. Så fulgte ballet på Akademiet, og kongen anførte polonaisen.

Ja, vidunderligt var det, og endnu en herlig oplevelse fulgte dagen efter. Det kongelige teater havde indbudt os til festforestilling. Det må have været ge-

neralprøve, thi vi rejste hjem samme aften, og vi gik over Kongens Nytorv i dagslys. Der blev spillet »Ulysses von Ithacia«, og vi elever sad i parkettet og morede os kongeligt. Fru *Phister* var med, og *Phister* selv optrådte som gæst. Jeg må prale lidt af, at jeg var duks i første latinklasse og derfor fik plads i første parket, 1. række nr. 1. Naturligvis har jeg følt mig, og i alt fald har jeg ikke siden siddet så fint i Det kongelige Teater.

Således gik årene ret upåvirket af begivenhederne udefra, men europæisk set var det jo også stille år. En dag blev vi dog opflammet af begejstring for, hvad der skete i Frankrig. General *Bou-langer* var blevet vort ideal. Vi så ham allerede på Frankrigs trone, og da han var blevet krigsminister, samledes nogle af os elever i III. latinklasse i al hemmelighed, og vi fik lavet en hyldestskrivelse til ham, i hvilken vi udtrykte vor begejstring og vore håb. Det var »vor bedste franskmand«, *Harald Scavenius*, som oversatte vor skrivelse, og »vor bedste tegner«, *Valdemar Dan*, den nu afdøde arkitekt, der kalligraferede den. Bange ventede vi på svaret, thi det hele var jo en skrækkelig gerning, at vi blandede os ind i storpolitik, og vi havde en fornemmelse af, at der kunne ske noget frygteligt. Ude af os selv af stolthed og glæde modtog vi virkelig en takkeskrivelse fra »den nye Napoleon«, nemlig den 8. juni 1888, dateret den 4. juni. Den var adresseret til Monsieur Dan, »Étudiant de l'Academie de Soro«. Jeg hid-sætter den i Faksimile. Den var affattet i 3. person, og der stod oversat til dansk følgende: »General *Bou-langer* sender til studenterne i Soro Akademiets 3. klasse

alle sine levende taksigelser for den venlige hilsen, som de har sendt mig og ønsker deres årvågne fædreland al den lykke, som det fortjener.«

General Boulanger.

Vor begejstring var enorm, idet vi hemmeligt bad overlærer Ibsen om at lægge skrivelsen under sit mikroskop for at konstatere, at underskriften ikke var et navnestempel, men vor helts egenhændige underskrift. Denne mikroskopiske undersøgelse hos vor skoles i virkeligheden politisk set mægtige lærer medførte, at Boulangers skrivelse, vor hemmelige stolthed, ikke blev konfiskeret, men Ibsen »lånte« den rigtignok af os, og først efter hans død, den 24. april 1902, blev den tilbagegivet Valdemar Dan, dens retsmæssige ejermand, af sønnen, redaktør *Holger Ibsen*. Historien rygtedes jo snart over hele Akademiet, og derved kom den også ud i byen, ja, den blev endog omtalt i *Sorø Avis*, Ibsens eget konservative organ. Vi drenge i III. klasse var stolte, og det lagde kun en ringe dæmper på vor glæde, at rektor Blichert lod os alle stille til »skældud«, fordi vi, som rektor udtrykte det, »havde udsat vort fædreland for diplomatiske forviklinger«.

Jeg meddeler modigt underskrivernes navne: *August Beck* (afdøde kammerherre, Ejer af »Valbygaard«), *Frants Muus* (nu skovrider), *C. M. Smidt* (nu inspektør ved nationalmuseet), *P. Müller* (nu forstander for St. Lukas stiftelsen), *Poul Poulsen* (nu højesteretsdommer), *K. A. Hasselbalch* (nu godsejer til Borupgaard), *Harald Scavenius* (den for tidligt afdøde udenrigsminister og gesandt), *Axel Møller* (afdøde professor, dr. jur. og folketingsmand), *Age Gjelle-*

rup (der døde som læge i Congo), samt den, der har skrevet disse korte og beskedne erindringer fra det gamle Sorø og det kære gamle Akademi, som, håber jeg, er blevet læst med et erindringens smil af gamle soranere og har været til oplysning for andre læsere om en længst forsvunden tid med dens skikke og mennesker.

Episoden med Boulanger har Wamberg også fortalt om i Sor.-Bl. 21. årg., nr. 6, s. 42 1936.

Soranerfrokosten

den 6. maj 1971

på GRAND CAFÉ på Kongens Nytorv

Det var en lille skare, — dog flere end sidst — der blev budt velkommen af *Clausen*; præsentationen afslørede 15 gæster spændende fra 1902—1957. *Clausen* bragte en frisk hilsen fra Sorø, hvor han havde overværet afsløringen af Per Linnemanns smukke buste af rektor Raaschou-Nielsen; desuden havde der været generalforsamling i Kunstmuseets venner (gad vide, hvorfor den forening er holdt op med at sende girokort til mig?).

Efter skål og sang for skolen (NB stavrim!) blev der en sildespisende pause, så kunne *Clausen* atter berette — med megen entusiasme —, at man på generalforsamlingen for første gang havde fået en pige ind i bestyrelsen, hun hedder Bodil. Dette mente *A. C. Løgstrup* (hans broder var der også) ville være godt for bestyrelsen, for gerokologiske undersøgelser (det er, som vi jo alle ved, noget med alderstegne rotter!) har vist, at de gamle hanner bliver mere aktive i alle henseender, når de blot kommer i bås med en ung hun. Lægen

Kindt kunne ikke bare sig for at sige noget om bestyrelsens *funktionsdygtighed*.

Hoffgard lod i et digt a la »En sjæl efter døden« — han sagde, det var af en ukendt forfatter, men lur ham! — Fader Holberg ytre sin mening om nutidige forhold. En sjov idé i vittig form, men nok lidt for langvarig til at bruge ved et frokostbord.

Saxtorph talte om det første SKYLS fra 1939 og nævnte, at den første redaktør *Ove Berg* just denne dag fyldte 50 år. Anledningen var, at i samme bordende sad *Gierløff* og *Mikkelsen*, der havde været involveret i senere årgange af SKYLS. Dette afstedkom megen snak om skyllevand, Bassemaren og hvad slik, Clausen havde forspist sig i.

Senere fandt nogle af os ud af, at nede i Hviids vinstue koster en øl kun 3,50 kr.

Næste frokost er *torsdag 3/6 kl. 12.15.*

N.S.x.

Det var såmænd en meget rar frokost, men så heller ikke mer! Det kan være, at jeg efterhånden er kommet der for meget og har talt hyggelige almindeligheder med de samme mennesker, som også kommer der for tit til gensidig trivialitetsudveksling. Jeg opfordrer Carsten Mikkelsen fra San Francisco til at modsige mig og fortælle os, hvorfor han kommer hver gang, han kan lægge en forretnings- eller ferierejse i den første uge af en måned!

Måske er vi blevet for sammenspiste! Jeg efterlyser nye mennesker: klassekammerater, fætre, sønner eller nevøer; indfang dem og tag dem med!

Eller har denne form for sammenkomst overlevet sig selv? jeg efterlyser også de andre former, på andre tider af

dagen som Erik Sanders og jeg gik så kraftig ind for for godt et år siden, og som Jonas Bruun i hvert fald ikke afviste.

Saxtorph

Afsløringen af rektor Raaschou-Nielsens buste.

Busten, der er anbragt på en lys ege-træssokkel i Blå Gang, til venstre for døren til Røde Gang, hvor Ingemanns ur tidligere stod, blev afsløret lørdag d. 1. maj kl. 10.30 i nærværelse af rektors familie, de anonyme givere, en fyldig repræsentation af lærerkollegiet og talrige gamle elever.

Rektor Østergaard bød velkommen og gav ordet til Soransk Samfunds formand, højesteretsadvokat Jonas Bruun, der var glad for, at rektors buste kunne overdrages til skolen omtrent på 100årsdagen for hans fødsel. Alle, der har kendt rektor Raaschou-Nielsen, har gode minder om ham, og derfor er det ganske naturligt at mindes ham, som vi mindes vore gamle lærere, men i dette specielle tilfælde har der været et levende ønske om både at huske ham og takke ham 25 år efter hans død.

Denne tanke er groet naturligt frem af det soranske fællesskab i form af den buste, der står her. Vi glæder os over at se denne rolige, rare og kloge mand, som vi holder af; vi, der kender ham, behøver ikke nogen buste, men vi er alligevel glade for, at han kommer til at stå her på Blå Gang sammen med sin ven professor Vilhelm Andersen, der også talte et sprog, som ikke tales mere, og sammen med billederne af de afgangslærere.

Med disse ord overdrog Jonas Bruun busten til skolen og understregede, at det ville have glædet Raaschou-Nielsen at vide, at det var rektor Østergaard, der modtog den på skolens vegne.

Rektor Østergaard takkede og påpegede, at mange elever havde gået på skolen i rektor Raaschou-Nielsens 30-årige rektorperiode. Det var en god og rolig tid, som mange mindes, og hvis værdier vi stadig bygger på. Mange gamle soranere kommer på Blå Gang for at finde sig selv på billederne og mindes de gamle lærere, og derfor er det en god plads, busten har fået. Rektor sluttede med at minde om, hvad rektor V. A. C. Jensen i Helsingør havde sagt til ham om Raaschou-Nielsen efter at have hørt ham holde en tale: *»Det er en god mand, en klog mand og en myndig mand«*.

Billedhuggeren Per Linnemann-Schmidt sagde, at han havde lavet busten af rektor efter hans afgang, fordi han holdt meget af ham, og han havde i sit stille sind håbet, at den engang kunne komme til at stå på skolen, og nu var han meget glad for, at det var blevet virkeliggjort.

Lektor Balslev udtrykte på lærernes vegne sin glæde over busten og dens placering. Da rektor Raaschou-Nielsen blev udnævnt i april 1911, var der en del af hans gamle lærere tilbage i kollegiet, og nogle var hans klassekammerater, men de var flinke mod ham, selvom der nu og da var konflikter, også de unge lærere havde et godt forhold til skolens leder i Raaschou-Nielsens tid. Han var klog, god og myndig og havde stor menneskelig forståelse; lektor Holten-Bechtolsheim sagde ved hans afsked: *»Aldrig har jeg oplevet, at De ikke forud for en*

sags afgørelse uselvsk har spurgt om, hvad der tjente sagen bedst«. Hjælp os med at holde hans minde højt i ære!

Læge Herluf Raaschou-Nielsen takkede på familiens vegne alle, der har været med til at sætte hans fader dette minde, de anonyme givere, kunstneren og skolen og rektor Østergaard, der ville modtage gaven, og så var skolen vært ved et glas sherry i Lovsangssalen.

Svend Ranvig.

Soransk Samfunds generalforsamling den 22. april 1971.

Formanden rettede velkomstord til de mødte — ikke ret mange; 20% af Samfundets medlemmer i alt. Men på den anden side var det heldigt, at ikke alle indfandt sig.

Forud for generalforsamlingen oplæste formanden navnene på de siden sidste generalforsamling afdøde soranere. De hørte til vores kreds, og vi mindes dem. Forsamlingen rejste sig.

De to forrige gange havde *H. Krog-Meyer* særdeles levende og vittigt, bestridt dirigenthvervet. Dette tilfaldt denne gang landsretssagfører *Erik Severinsen*, der konstaterede, at alt vedrørende generalforsamlingens lovlighed var fuldt ud tilgodeset, hvorfor han gav ordet til *formanden*, der aflagde bestyrelsens beretning for det forgangne år.

Punkt 1: Når man udfylder sin selvangivelse, forbavses man over, hvor meget man har tjent. Gennemgår man, hvad man har udrettet i Sor. Samf., er det egentlig ikke meget. De månedlige frokostmøder har fundet sted til alles

fornøjelse; i februar kunne man her fejre 25 års jubilæum; ved disse møder ser man, at vi kommer hverandre ved.

Den 5. april afholdtes orienteringsløb mellem skolen og »de gamle« — sidstnævnte vandt (god kondi — et modeord for tiden).

26.—28. maj havde Fraternitas Sorana sit 34. stævne på Mols — selv om F.S. ikke direkte kommer ind under Sor. Samf., nævner vi disse værdifulde sammenkomster.

Samfundet var repræsenteret ved skolens translokation den 18. juni; formanden begavede en elev med den store Sorø-Bog. — Repræsentanter for Samfundet overværede ligeledes indvielsen af skolens nye stadion — fint, flot er det i forhold til gamle dage, og man havde den fornøjelse at se samtlige skolens elever mødt op, deriblandt også en del piger.

Skolen afgav en fin og ideel ramme for os ved Samfundets årsfest den 17. oktober. Professor Arnholtz' vægtige tale var et hjertesuk; en af de unge svarede; i kvalitet målende sig med professorens tale.

Soraner-Bladet udkommer hver måned, takket være Schjærffs indsats; vi siger ham hjertelig tak for hans arbejde. Vi ved, at han gerne vil »lægge op«, og vi nærmer os en løsning med en ny redaktion (det samme sagde man i fjor — efterhånden mindes man den gamle historie om drengen og ulvene, og hvorfor ikke orientere red. en smule?).

Et mægtigt arbejde udfører kassere- ren (Kamman) og dennes sekretær (fru Brynee) — man kan ikke noksom påskønne det. En stor tak til dem. Den 1. maj afsløres på skolen Per Linne-

mann-Schmidts buste af rektor Raaschou-Nielsen; det er lykkedes Sor. Samf. at erhverve busten og overdrage den til skolen.

De tilstedeværende følte ikke trang til at kommentere beretningen, hvorfor denne godkendtes.

Samfundets generalforsamling har i mange år været en idyl. Er der oprør rundt om i verden, gælder dette i hvert fald ikke her. Helt modsat var det for år tilbage, hvor der fandtes en kritisk og skarp opposition.

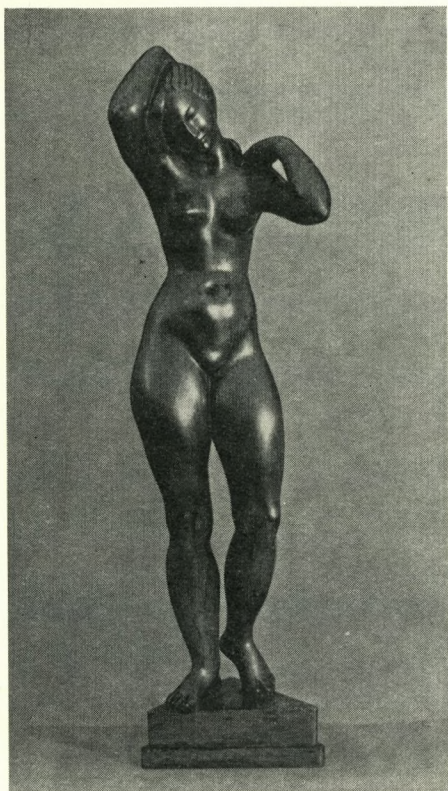
2. Kamman forelagde Samfundets regnskaber for 1970 (enkeltheder kan ses i Sor.-Bl.) samt budgetforslag for det kommende år, sluttende med et overskud på ca. kr. 1000, hvortil dog kommer, at man lige havde modtaget kr. 10.000 af Linds legat som støtte til udgivelsen af Soraner-Biografierne. Det var vanskeligt at vurdere disses oplag; hvad er det værd?

H. Krog-Meyer kritiserede, at budgetforslaget ikke havde været offentliggjort i bladet, og at der kun var omdelt 3—4 dupliserede eksemplarer — henstillede til bestyrelsen, at man enten offentliggjorde budgettet eller dupliserede det i et større antal.

Hvis ovenstående kunne bevirke et større overskud, ville man afgjort følge henstillingen, bemærkede *formanden*. Regnskab og budget godkendtes.

3. N. E. Løgstrup aflagde regnskaberne for Soranerbladet og dettes fond med henvisning til offentliggørelsen i bladet Han rettede en varm tak til bladets annoncører. Alt godkendtes.

4. Regnskaberne for fonds og legater forelagdes af *Svend Clausen*; der var en fremgang i forhold til i fjor på ca. 20.000

Kunstmuseet i Sorø.

Johs. C. Bjerg (1886—1955): Kvindestatuetten. Trekantet hovedmotiv. 1916. Lueforgylt bronze.

kr., og man besad i obligationer og aktier 386.150 kr. Han spurgte rektor, om det ikke ville være en god idé for skolens dansk lærere at lære eleverne at skrive en ansøgning og en så enkel ting som en kvittering. Ansøgningernes indhold var ofte ufyldstgørende, og i takken for et modtaget beløb nævntes dette ikke.

Rektor ville nødig blande sig i dansk lærernes dispositioner, men foreslog, at man udarbejdede en standardansøgning.

E. Kindt: Er det ikke muligt at samle alle disse legater i ét enkelt legat?

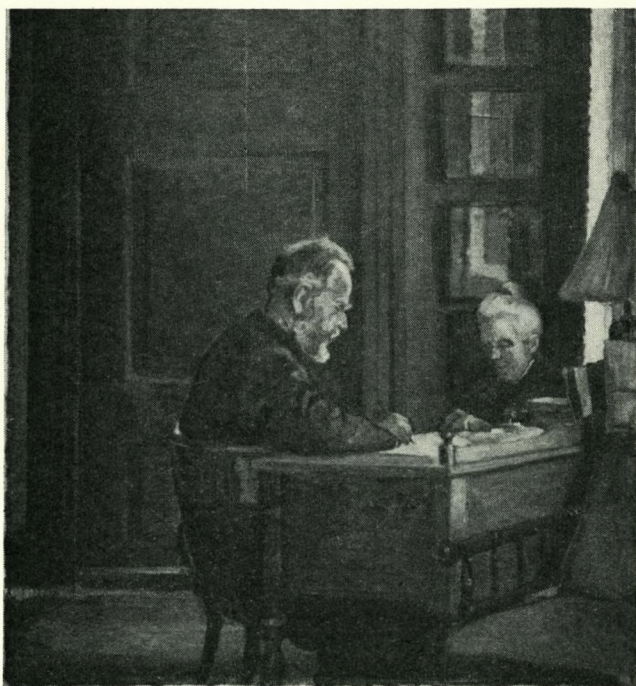
Svend Clausen: Jeg har tidligere diskuteret dette med professor Ernst Andersen, der mente, at det næppe kunne lade sig gøre. *Rektor*: Selv om nogle legatportioner er relativt små, er det min erfaring, at for mange unge er 200 kr. af stor betydning (tilslutning fra de unge).

H. Krog-Meyer foreslog, at man standse al uddeling i f.x. to år, således at kapitalerne derved kunne vokse og legaterne i fremtiden blive større. *Svend Clausen*: Dette ville være i strid med fundatserne og ville sikkert møde modvind i ministerierne. Derefter godkendtes regnskaberne.

5. *Erik Severinsen* forlod sin ophøjede dirigentplads for at underrette forsamlingen om de 200 raske gamle soraneres stipendium. Man kunne disponere over 3000 kr. til uddeling.

6. Behandling af eventuelle indkomne forslag. — Her forefaldt *aftenens clou*. *Formanden*: Bestyrelsen kan foreslå udnævnelse af æresmedlemmer. Enstemmigt foreslår vi at udnævne dr. phil. Thorlacius-Ussing til æresmedlem af Soransk Samfund. De tilstedeværendes reaktion kan kun sammenlignes med den begejstring, hvormed man den 20. juni 1789 under den franske revolution vedtog Boldhuseden.

Formanden fortsatte til Thorlacius-Ussing: Du kom på Sorø 1902 og udgik som student 1909. Du har i dit virke i høj grad kredset om Sorø. 1922 udkom din bog om Claus Berg; heri omtalte du hans skønne krucifiks i Sorø kirke. Senere har du yderligere uddybet dine studier over Claus Berg; du er knyttet til

Kunstmuseet i Sorø.
Siegfr. Neuhaus (1879
—1955): Interiør med
to figurer. (Lektor C.
Lauritzen og frue).
1919. Testam. gave fra
fru akademiarkitekt
A. M. Laurtrup-Larsen
f. Lauritzen.

bestyrelsen af Tersløsegaard (Holberg-Sorø). Men din største bedrift er Kunstmuseet i Sorø; der står, at du er kunst- og museumskyndig leder af dette; du er ikke leder, men lederen — alt dette viser en søns tak til skolen; vi ønsker dig til lykke, og vi ønsker os til lykke med dig, som vi altid omtaler som Thorlacius.

Thorlacius-Ussing: Jeg er dybt rørt og overrasket. Denne ære er ganske ufortjent og meningsløs — mit arbejde er et beskedent afdrag på en grænseløs gæld til skolen, samfundet og byen. Jeg ønsker alt godt for skolen og Sor. Samf.

7. Valg. Genvalgte blev Kamman, Østergaard, Bjørnstad, Løgstrup og Jonas Bruun. Marquard, Brøndsted og Bangsgaard Laursen fratræder. De to sidstnævnte har været juniormedlemmer af bestyrelsen og har haft et meget betydeligt arbejde, især med årsfesten.

Vi takker dem meget, og ligeledes Marquard skal have en varm tak for mange års arbejde. Nyvalgte blev Bodil Wille Møller (s' 66), der læser til socialrådgiver; hun er den første pige i Sor. Samf.s bestyrelse og stud. jur. Leo Starup, velkommen begge to.

8. Til revisor genvalgte E. Lüders-Thomsen, som formanden takkede for hans store og uegennyttige arbejde.

Da dagsordenens punkter hermed var afviklede, hævdede *formanden* generalforsamlingen med en tak til dirigenten. Ordet var nu frit. *Ellen Vibeke Jensen* klagede over manglende reklame for biografierne. *Kamman* indrømmede dette, men oplyste, at et fremstød var under forberedelse; også Kann Rasmussen og Hørby havde noget desangående på stabelen.

E. Kindt: Vi snylter på Soransk Sam-

fund, forstår og erkender bestyrelsens gode gerninger og takker den. Derefter smørrebrød og livlig passiar.

Poul Schjærff

Min skoletid

Af Poul Schjærff

II.

ACADEMIA SORANA

Karl Wiese, vores græsklærer, var en kraftig mand med et ret stort skæg; han var udrustet med en gammel, sort bulehat og bar en af ælde mangefarvet have-lock. Han havde tillige den opgave at sørge for vor personlige hygiejne, et varmt bad hver tredje uge, senere hver uge.

I avlsgården fandtes den primitive badeindretning: På hver side af et gammelt bassin sad vi, fire på række, med fødderne i vand til fodvask, mens man

sæbede sig ind på kroppen. Vandet strømmede ud gennem et pompøst løvehoved af malm. I den ældste tid blev ofrene overhældt med vand fra spande. Senere opsattes en enkelt bruser, og i min tid var der flere brusere — hygiejnen var fremadskridende.

Der gik sære frasagn, om det farlige ved denne indretning; de ældre elever anmodede os indstændigt om, at vi for en sikkerheds skyld mødte med rebstige! Denne oldnordiske ordning er nu ophørt; de nye alumnaters badeforhold er i fin orden, og bygningen fandt fra 1961 anden anvendelse.

Et vidnesbyrd om indgroet, konservativ tradition skal berettes her: Den gamle, tro akademitjener, senere museumsbetjent Ole Thor Rasmussen, der også ringede ud til frikvartererne med en stor klokke, mødte i lang tid, hvergang der var badning, op med to spande vand,

En bog om Viggo Lausten

»Soraner-bladet«s læsere vil fra Osvald Dues artikler kende sagen om den unge sydslesvigske bladmand Viggo Lausten, der i april 1940 arresteredes i Tønder og få dage senere døde i tysk arrest i Kastellet i København.

Nu har lærer H. E. Sørensen, Skærbæk, skrevet en bog om Lausten og hele sagen, hvori Laustens baggrund og virke skildres, ligesom sagen gennemgås nøje, og adskilligt nyt føjes til, bl. a. fra hidtil ikke kendte skriftlige og mundtlige kilder.

Sagen havde i øvrigt landspolitisk perspektiv, idet den dannede baggrund for yderst vigtige forhandlinger mellem danske myndigheder og den tyske besættelsesmagt om danske domstoles og dansk politis samarbejde med besættelsesmagten.

Bogen bliver på 160 sider og koster ved bestilling inden 1. juli kr. 12,75. Den påregnes udsendt ca. 1. sept.

Bestilling bedes sendt til

Forlaget MELBYHUS, 6780 Skærbæk.

som imidlertid aldrig fandt anvendelse. En undersøgelse af denne mystik åbenbarede, at Ole for mange år siden havde fået udtrykkelig besked om at medbringe to spande vand til elevernes afskylning, og han indfandt sig troligt.

Påpasselig røgtede Wiese sit inspektorthverv, dels ved lovsangen, dels som vagt foran hovedbygningen over for kirken, med sin egestok anbragt langs havelock'ens højre skulder som en officerssabel.

Hans øgenavn Chang forklares således: I Københavns zoologiske have befandt sig i 90-erne et elefantpar: Chang (hannen) og Eng (hunnen). Dette satte man på en eller anden måde i forbindelse med Wiese, hvis navn betyder »eng«, men hun-navnet kunne jo ikke godt bruges om ham, hvorfor han kom til at hedde Chang.

Han var en dygtig klassisk filolog, der i en årrække havde været oplæser og privatsekretær hos datidens største latiner, J. N. Madvig.

Ungkarlen Chang var lidt genert ved de »realistiske« steder hos Homer — når der stod: »Han attråede at hvile på lejet hos hende«, rullede han med øjnene, virrede med hovedet, ledte efter ordene og endte med: »Han ville i *virkeligheden* (et af hans faste udtryk) gifte sig med hende.«

Chang-Wiese var et elskeligt menneske; i skolens lille nekrolog (årsskrift 1915:15) fremhæves, at han elskede skolen og på det nøjeste følte sig knyttet til lærerkollegiet og eleverne.

Og forfatteren Hans Kirk (s' 16), der just ikke var nogen ynder af Sorø, udtaler: »Wiese var et af de fineste og bedste mennesker, jeg har truffet. Gud

velsigne ham i hans grav« (Erindringsbogen »Skyggespil« 1953:161). Ja, han hørte i sandhed til de ædles æt.

I religion havde vi i de første fire klasser forskellige lærere; i V.—VI. kl. den sprænglærde pastor F. C. Krarup. Hans prædikener i kirken forstod jeg ikke meget af; jeg var ret afvisende over for enhver form for religion; jeg var »fornærmet« på Vor Herre, der så tidligt havde taget min far fra mig. Jeg afventede under gudstjenesten det øjeblik, hvor Krarup for tredje gang sagde »Kristne venner«, så var afslutningen nær. Et greb mig dog; han begyndte altid med bønnen:

Fadervor i høje sale,
kom din pagt med os i hu!
Sandheds ånd i dybe dale,
O, bekræft, besegl den nu!
Herliggør med glans på jord
Frelseren i troens ord!
Gør det klart, at alle dage,
Gud er mægtig i de svage!

I kirken fløj mine tanker så vide: Ved synet af Hvideættens våbenskjolde blev Absalon og hans tid levende for mig; jeg led med frelseren, når jeg betragtede Claus Bergs krucifiks — og beskuelser af Valdemar Atterdags og Holbergs grave fyldte mig med stolthed og uddybede den interesse for historie, jeg havde fået fra min far og min første lærerinde Annette Kaysen.

Som følge af min indstilling fik jeg ikke meget ud af konfirmationsforberedelsen — og selve konfirmationen var en udmattende handling, der varede fra kl. 9 til kl. 13. Mest virkede på mig konfirmationskantaten; forspillet udløste en bævende forventning; ved solokorets: »Tag hans kors og sværg ham evig tro!

og du i hans Paradis skal bo,« følte man sig som en korssets ridder, beredt til strid — mens en stille fred sænkede sig i sinnet ved det store kor's: Salighed han dig beredte — så trods alt var jeg ikke helt forstokket.

Timerne i V. og VI. klasse: Her gennemgik Krarup bl. a. punkter af sin Etik — også her skortede det os på forståelse. En blev udvalgt til at diskutere med ham, og man prøvede på at svare ja eller nej på de rette steder.

Senere lærte jeg at vurdere den store mands betydelige indsats — og livets tilskikkelser har lært mig, at en himmel må hvælve sig og en gud må råde over ens tilværelse.

Den lille vævne *Henrik Gad's* tysktimer forløb på en fornøjelig måde. Gad var temmelig nysgerrig, hvorfor vi tilbragte begyndelsen af timen med at besvare hans staccato spørgsmål og selv fortælle oplevelser — løst og fast. Jeg karakteriserer ham som nysgerrig, men denne nysgerrighed havde en mental-hygienisk virkning på os.

Han gav os temmelig store lektier for i Kaper og Petersens læsebog med de store sider; han var streng med grammatikken, men lærte os fortræffeligt denne af mange frygtede og forhadte disciplin, og sætningerne i Ipsens 100 Timer i tysk var forholdsvis fornuftige (i andre stiløvelser stod sætninger jævnsides, som indholdsmæssigt intet havde med hverandre at gøre. Berømtest er: Hvor er faderen? Næste sætning: Svinet er i haven). Uden smålig kommentering lod han Goethes og Heines poesier virke i sig selv og grundlagde derved hos mig en livsvarig kærlighed til disse digtere.

(*Fortsættes*).

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i juni:

2. Civilingeniør *Magnus Olsen* (f. 1901), Ved Fortunen 1, 2800 Lyngby.
3. *Holger Fr. Faber* (f. 1881), r. '98.
7. Bibliotekar *Bent Wejdling* (f. 1921), Raunstrup, 4160 Herlufmagle.
9. Hovedkasserer *Einar Nielsen* (f. 1901), Storgade 24, 4180 Sorø.
10. Arkitekt *Niels-Jakob Schaldemose* (f. 1921), Bredager 120, 2650 Hvidovre.
12. Civilingeniør *Agner Helweg-Larsen* (f. 1921), Nærum Vænge 142, 2850 Nærum.
17. Tømrermester *Aksel Erting* (f. 1901), Blichersvej 97, 3000 Helsingør.
19. Reklamechef *Ole Worm Borch* (f. 1921), Dickens Allé 56, 2860 Søborg.
26. Civilingeniør *Henning Mac* (f. 1921), Fortunstræde 4, 1065 Kbhvn. K.
27. Overlæge, dr. med. *Hans Rask* (f. 1896), Arsenalvej 12, 9800 Hjørring.
28. Redaktør *Ernst Mentze* (f. 1896), »Gule Hus«, Tystrup, 4250 Fuglebjerg.
30. Direktør *Aage Rosendal Nielsen* (f. 1921), Stryum pr. 7753 Hørdum, Thy.

Eventuelle oplysninger om *Holger Fr. Faber* (f. 3/6 1881) bedes givet til redaktøren af *Soraner-Biografier*, civilingeniør *A. Kann Rasmussen*, »Møllehøjgaard«, Gerlev 3640 Krogstrup.

*

En anmeldelse af en anmeldelse: I »Personalhistorisk Tidsskrift«, nr. 1, 1971 anmelder den kendte personalhistoriker *Hans Konow* *Soraner-Biografier 1901—1960*. Han udtaler bl. a.: »Dette værk er selvfølgelig i første række udgivet og af interesse for »gamle soranere«; men det må med den største glæde hilses velkomment af personal-historisk og ge-

nealogisk interesserede. Uanset en prisværdig stramhed i redaktionen kan det ikke undgås, at biografierne er af varierende kvalitet, bygget som de er hovedsagelig på oplysninger fra de biograferede selv. I det store og hele er biografierne for studenterne og realisterne af god, til tider fremragende kvalitet. Man kan kritisere, at biografierne er ordnet årgangsvis efter det år, hvor de pågældende blev dimitterede, eller hvor de (uden eksamen) forlod skolen. Soraner-Biografier kan anbefales som en meget værdifuld forøgelse af den genealogisk-personalhistoriske værktøjskasse«.

*

Den 15. april afholdtes Sorø Akademis Skole *Forårskoncert*, dels i kirken, dels i skolens festsal. I kirken foredroges D. Buxtehudes koralforspil, uddrag af Händels oratorium »Messias« samt Bachs prælude og fuga i e-mol. Anden afdeling i festsalen omfattede sang, klaver-spil, blokfløjte- og guitar-spil og gav værker fra Gläser, Clementi, Corelli, Mozart, Beethoven, Bach, Brahms, Schubert til cowboy-sange, såre alsidigt; det hele et værdifuldt udtryk for skolens musikinteresse, hvorfor musiklæreren, Knud Vad (s. '55) med rette af de optrædende hyldedes med en skøn urtekost. 150—200 overværede koncerten.

*

Fodbold:

Sorø Akademi's skole og Herlufsholm har deres egen private »fodboldpokal«. I en kamp den 16. april i Herlufsholm vandt Sorø pokalen for andet år i træk. Sejren blev på 6—2 efter 2—2 ved pausen. Målscorerne fra Akademiet var John Kondrup, Finn Jegaard, Court Pedersen, Flemming John (2) og Peter Olsen. Sejren betyder, at akademisterne har vundet alle de pokaler, de har spillet om. Tilbage er kostskoleturneringen, hvor soranerne er på andenpladsen — et points efter Haslev.

Søndag d. 21. marts afholdtes det årlige orienteringsløb mellem skolen og »de gamle«.

Løbet der foregik i Sorø Sønderkov, var vel tilrettelagt af nuværende elev, Peter Nielsen.

Der var stor tilslutning fra skolen i år, og før første gang deltog piger fra skolen i konkurrencen. Desværre var fremmødet blandt »de gamle« særdeles ringe, idet der kun mødte seks deltagere op ved start.

Skolen vandt en kneben sejr, idet dens 4 grupper gennemførte med en gennemsnitstid på 79 min. 15 sek. De to gamle grupper gennemførte med en gennemsnitstid på 79 min. 23 sek., og så havde vi desuden det handicap at der blev anvendt en »ureglementeret« postangivelse.

Efter løbet var der spisning på skolen, med efterfølgende kaffedrikning i elevernes nyindrettede kaffestue.

En dejlig dag som jeg kunne have forundt flere at deltage i. *Ole Halken*

Adresseændringer bedes meddelt til
SORANSK SAMFUND: Kassereren
Civilingeniør S. Kamman
Tobaksvejen 10
2860 Søborg
Tlf. (01) 69 11 44
Postgiro 1710

SORANERBLADET: Redaktion
Lektor P. Schjærrff (ansvarshavende)
Højagervej 67
2960 Rungsted Kyst
Tlf. (01) 86 38 32

SORANERBLADET: Ekspedition
Direktør N. E. Løgstrup
»Skovhavehøj«
3500 Værløse
Tlf. (01) 48 33 22

Fr. Palm Greisens Bogtrykkeri

TH. C. JENSEN
1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14
(03) 63 03 58
4180 Sorø

Sorø Akademi
I. Skovdistrikt

Har De kakkelloven, har vi brænde

Telf. (03) 63 01 35

ORLA NIELSEN

(03) 63 02 58

Byens førende forretning i
Akademibeklædning

MERKUR A/S

HERMODSGADE 24
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

HOTEL
POSTGAARDEN
SORØ

(03) 63 22 22

1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HARBOE
Silver

- den slukker
tørsten
bedre
- og smager
lifligt !

**En luksus-pilsner
til hverdags-pris**

HR FULDMÆGTIG
LOUIS VICTOR A MATHIESEN
VESTERBROGADE 208-3 TV
79 KØBENHAVN V

Motto:

En god historie kan ikke fortælles for tit.

